

Warszawa, dnia 10 listopada 2020 r.

Poz. 24

**UCHWAŁA NR 13/2020
RADY POLITYKI PIENIĘŻNEJ**

z dnia 6 listopada 2020 r.

**w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat
oraz zawartości informacji dodatkowej**

Na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2019 r. poz. 1810 oraz z 2020 r. poz. 568) uchwała się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Użyte w uchwale określenia oznaczają:

- 1) aktywa – kontrolowane przez Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, zasoby powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które zgodnie z oczekiwaniami spowodują w przyszłości wpływ do NBP korzyści ekonomicznych;
- 2) aktywa finansowe – aktywa, które mają postać środków pieniężnych, instrumentu kapitałowego innej jednostki, umownego prawa do otrzymania środków pieniężnych lub innych instrumentów finansowych od innej jednostki albo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na potencjalnie korzystnych warunkach;
- 3) automatyczny program pożyczki papierów wartościowych – program oferowany przez wyspecjalizowaną instytucję, w szczególności bank, która organizuje i przeprowadza transakcje pożyczki papierów wartościowych pomiędzy uczestnikami programu w postaci transakcji repo, połączonych transakcji repo oraz transakcji reverse repo albo dwustronnych transakcji pożyczki papierów wartościowych;
- 4) cena czysta – cena transakcyjna nieuwzględniająca rabatów oraz naliczonych odsetek a uwzględniająca koszty transakcji, które stanowią część tej ceny;
- 5) cena emisyjna – cena ustalana przez NBP dla dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP;
- 6) cena rynkowa – cena złota, dłużnych papierów wartościowych albo innych instrumentów finansowych dostępna na rynku zorganizowanym albo na rynku niezorganizowanym;
- 7) cena transakcyjna – cena albo kurs ustalone między stronami w dniu zawarcia umowy;
- 8) cena wykonania – cena ustalona w umowie, po której instrument finansowy może zostać wykonany;
- 9) cena zakupu – kwota należna sprzedającemu, pomniejszona o podlegający odliczeniu podatek od towarów i usług, rabaty, upusty i inne podobne zmniejszenia ceny, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym;

- 10) dłużny papier wartościowy – papier wartościowy reprezentujący zobowiązania emitenta na kwoty oznaczone, płatne we wskazanych dniach, w walucie krajowej albo w walutach obcych;
- 11) dłużny papier wartościowy utrzymywany do dnia zapadalności – dłużny papier wartościowy o ustalonym dniu zapadalności, który NBP zamierza utrzymywać w posiadaniu do tego dnia;
- 12) dłużny papier wartościowy utrzymywany na potrzeby polityki pieniężnej – dłużny papier wartościowy, który NBP utrzymuje w związku z realizacją polityki pieniężnej;
- 13) dyskonto – różnica między wartością nominalną dłużnego papieru wartościowego a jego ceną, gdy cena ta jest niższa od wartości nominalnej;
- 14) dzień rozliczenia – dzień, w którym ostatecznie i nieodwołalnie następuje rozliczenie;
- 15) dzień rozliczenia spot – dzień, w którym dochodzi do rozliczenia transakcji spot, mającej za przedmiot instrumenty finansowe, w sposób zgodny z obowiązującą konwencją rynkową dla danego instrumentu finansowego;
- 16) dzień transakcji – dzień dokonania transakcji;
- 17) dzień zapadalności – dzień, w którym wartość nominalna staje się w pełni należna i płatna na rzecz uprawnionego;
- 18) FRA – transakcja forward na stopę procentową, której przedmiotem jest zapłata albo otrzymanie w dniu rozliczenia różnicy odsetek, obliczonych według ustalonej w umowie stopy procentowej i według rynkowej stopy procentowej z dnia ustalonego w umowie, od określonej kwoty środków pieniężnych, jakie mogłyby być ulokowane na ustalony czas;
- 19) futures – wystandaryzowana transakcja forward dokonywana na rynku zorganizowanym, gwarantująca kupno albo sprzedaż określonego instrumentu bazowego, w ustalonym dniu w przyszłości i po cenie transakcyjnej;
- 20) gospodarka własna – działania własne NBP niezwiązane bezpośrednio z realizacją celu i zadań ustawowych;
- 21) instrument bazowy – obserwowalna zmienna (np. kurs akcji, wartość indeksu giełdowego, kurs waluty obcej, stopa procentowa), od której zależy wycena instrumentu pochodnego;
- 22) instrument finansowy – aktywa finansowe i zobowiązania finansowe, wynikające z umowy o dostawę aktywów finansowych jednej stronie, z jednoczesnym powstaniem zobowiązania finansowego albo instrumentu kapitałowego u drugiej strony;
- 23) instrument kapitałowy – wynikające z umowy prawo do majątku innej jednostki, pozostałego po odjęciu wszystkich jej zobowiązań (np. akcje, udziały dające prawo do dywidendy) oraz jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
- 24) instrument pochodny – instrument finansowy, którego rozliczenie nastąpi w przyszłości, a jego wartość zależy od instrumentu bazowego;
- 25) instrument syntetyczny – instrument finansowy utworzony sztucznie, w tym poprzez pośrednika finansowego, poprzez połączenie dwóch albo większej liczby instrumentów finansowych w celu replikacji przepływów pieniężnych i wyceny innego instrumentu finansowego;
- 26) instytucje kredytowe – banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa obowiązane do utrzymywania rezerwy obowiązkowej w NBP zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim;
- 27) koszty – prawdopodobne zmniejszenie korzyści ekonomicznych o wiarygodnie określonej wartości, w postaci zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które prowadzą do zmniejszenia wyniku finansowego;

- 28) koszty niezrealizowane – koszty powstałe z wyceny kursowej lub cenowej, wynikające z różnicy pomiędzy odpowiednio kursem średnim albo wartością rynkową a średnim kosztem;
- 29) koszty zrealizowane – koszty powstałe z operacji wpływających na zmniejszenie zasobu, wynikające z różnicy kursowej lub cenowej pomiędzy ceną transakcyjną a średnim kosztem;
- 30) kurs forward – kurs waluty obcej albo złota, w walucie krajowej albo w innej walucie obcej, oferowany przez sprzedawców i proponowany przez nabywców na rynku dla transakcji forward;
- 31) kurs spot – kurs waluty obcej albo złota, w walucie krajowej albo w innej walucie obcej, oferowany przez sprzedawców i proponowany przez nabywców na rynku dla transakcji spot;
- 32) kurs średni – kurs średni waluty obcej w walucie krajowej wyliczany i ogłaszany przez NBP według odrębnych przepisów. Jeżeli w danym dniu kurs średni nie został jeszcze ogłoszony albo nie był ogłaszany, to obowiązuje kurs średni ogłoszony ostatnio przed tym dniem;
- 33) metoda liniowa – systematyczne i równomierne rozłożenie wartości składnika aktywów albo pasywów na przestrzeni danego okresu;
- 34) odpis aktualizujący – kwota zmniejszająca wartość wyceny składnika aktywów, służąca uwzględnieniu utraty wartości przez ten składnik aktywów;
- 35) opcja – umowa przyznająca posiadaczowi prawo, ale nie obowiązek, do zakupu albo sprzedaży określonej liczby instrumentów bazowych po cenie wykonania w ustalonym okresie lub w dniu wygaśnięcia opcji;
- 36) opcja o charakterze futures – dostępna na rynku zorganizowanym opcja, w przypadku której dochodzi do codziennej zapłaty albo otrzymania różnic wynikających ze zmian wartości depozytu zabezpieczającego;
- 37) premia – różnica między wartością nominalną dłużnego papieru wartościowego a jego ceną, gdy cena ta jest wyższa od wartości nominalnej;
- 38) przychody – prawdopodobne zwiększenie korzyści ekonomicznych o wiarygodnie określonej wartości, w postaci zwiększenia wartości aktywów albo zmniejszenia wartości zobowiązań i rezerw, które prowadzą do zwiększenia wyniku finansowego;
- 39) przychody niezrealizowane – przychody powstałe z wyceny kursowej lub cenowej wynikające z różnicy pomiędzy odpowiednio kursem średnim albo wartością rynkową a średnim kosztem;
- 40) przychody zrealizowane – przychody powstałe z operacji wpływających na zmniejszenie zasobu, wynikające z różnicy kursowej lub cenowej pomiędzy ceną transakcyjną a średnim kosztem;
- 41) rezerwy na zobowiązania – kwoty służące pokryciu zobowiązań, których dzień wymagalności lub wysokość nie są pewne;
- 42) rozliczenie – wypełnienie obowiązków w drodze przekazania aktywów lub przeniesienia zobowiązań między stronami umowy na warunkach ustalonych w dniu jej zawarcia;
- 43) rzeczowe aktywa trwałe – środki trwałe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, które są utrzymywane przez NBP w celu wykorzystania ich w działalności albo w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy;
- 44) swap procentowy – transakcja, której przedmiotem jest wzajemna zapłata, w ustalonych w umowie dniach, odsetek od określonych kwot środków pieniężnych w jednej albo dwóch różnych walutach albo w złocie. Odsetki obliczane są według ustalonych w umowie stóp procentowych i płacone w jednej albo dwóch różnych walutach albo w złocie;
- 45) swap walutowy – transakcja, której przedmiotem jest jednoczesne kupno albo sprzedaż określonej kwoty środków pieniężnych w jednej walucie albo w złocie, w zamian za określoną kwotę środków pieniężnych w innej walucie albo w złocie, na zasadach właściwych dla walutowej transakcji spot, oraz odsprzedanie albo odkupienie tej samej kwoty środków pieniężnych na zasadach właściwych dla walutowej transakcji forward;

- 46) średni koszt – metoda średniej ważonej, zgodnie z którą koszt każdego wpływu jest dodawany do istniejącej wartości księgowej, dając nowy średni ważony koszt zasobu waluty obcej, złota albo innego instrumentu finansowego;
- 47) środki pieniężne – krajowe środki płatnicze w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1708), złoto i waluty obce;
- 48) transakcja forward – umowa, której przedmiotem jest kupno, sprzedaż, przekazanie albo otrzymanie aktywów finansowych na warunkach ustalonych w dniu jej zawarcia, a rozliczenie następuje w dniu późniejszym niż dzień rozliczenia spot;
- 49) transakcja forward na dłużne papiery wartościowe – transakcja forward na rynku niezorganizowanym, której przedmiotem jest kupno albo sprzedaż dłużnych papierów wartościowych rynkowych w dniu ustalonym w umowie i po cenie transakcyjnej;
- 50) transakcja repo – umowa, na mocy której aktywa sprzedaje się kupującemu, a jednocześnie sprzedający zobowiązuje się do odkupu równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej;
- 51) transakcja reverse repo – umowa, na mocy której aktywa kupuje się od sprzedającego, a jednocześnie kupujący zobowiązuje się do odsprzedaży równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej;
- 52) transakcja spot – umowa, której przedmiotem jest kupno, sprzedaż, przekazanie albo otrzymanie aktywów finansowych na warunkach ustalonych w dniu jej zawarcia, a rozliczenie następuje w dniu rozliczenia spot;
- 53) utrata wartości – zmniejszenie wartości składnika aktywów, ustalone przez porównanie wartości księgowej z wartością odzyskiwalną;
- 54) waluta kwotowana – waluta, w której określana jest cena jednostki innej waluty;
- 55) walutowa transakcja forward – transakcja forward, której przedmiotem jest kupno albo sprzedaż w dniu ustalonym w umowie określonej kwoty środków pieniężnych w jednej walucie albo w złocie w zamian za kwotę środków pieniężnych w innej walucie albo w złocie określoną według ustalonego w umowie kursu forward;
- 56) walutowa transakcja spot – transakcja spot, której przedmiotem jest kupno albo sprzedaż w dniu rozliczenia spot określonej kwoty środków pieniężnych w jednej walucie albo w złocie w zamian za kwotę środków pieniężnych w innej walucie albo w złocie określoną według ustalonego w umowie kursu spot;
- 57) wartości niematerialne – możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nieposiadające postaci fizycznej, o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok;
- 58) wartość księgowa – wartość wynikająca z ksiąg rachunkowych;
- 59) wartość początkowa – cena zakupu powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem, a także przystosowaniem do stanu zdatnego do używania, albo koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych albo wartości niematerialnej, a jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny zakupu albo kosztu wytworzenia – wartość rynkowa;
- 60) wartość rynkowa – wartość średnia ceny kupna i ceny sprzedaży oparta na notowaniach dla transakcji o standardowej wielkości na danym rynku przez uznane podmioty, działające na rynku zorganizowanym albo rynku niezorganizowanym, a jeżeli ceny nie są dostępne na rynku – wartość określona według przyjętego i konsekwentnie stosowanego modelu wyceny, w tym wartość określona według właściwych krzywych rentowności podawanych do wiadomości publicznej;
- 61) wewnętrzna stopa zwrotu – stopa dyskontowa zrównująca wartość księgową instrumentu finansowego z bieżącą wartością przyszłych przepływów pieniężnych;
- 62) zabezpieczenie – proces wzajemnego kompensowania ryzyk związanych z aktywami albo zobowiązaniami w celu zredukowania ogólnych konsekwencji niekorzystnych zmian w szczególności ceny, stóp procentowych lub kursów walutowych;

- 63) zasób dłużnych papierów wartościowych – stan dłużnych papierów wartościowych o tym samym kodzie, względem których NBP realizuje określony zamiar zarządczy;
- 64) zasób waluty obcej – pozycja netto w danej walucie obcej, tj. różnica między aktywami i zobowiązaniami w danej walucie obcej. Długa pozycja walutowa oznacza nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami w danej walucie obcej. Krótka pozycja walutowa oznacza nadwyżkę zobowiązań nad aktywami w danej walucie obcej. Dla celów definicji specjalne prawa ciągnięcia (SDR) należy traktować jako odrębną walutę; transakcjami powodującymi zmianę zasobu SDR są transakcje denominowane w SDR albo transakcje w walutach obcych replikujące skład koszyka SDR (zgodnie z odpowiednią definicją i wagami koszyka);
- 65) zasób złota – pozycja netto w złocie, tj. różnica między aktywami i zobowiązaniami w złocie. Długa pozycja w złocie oznacza nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami w złocie. Krótka pozycja w złocie oznacza nadwyżkę zobowiązań nad aktywami w złocie;
- 66) złoto – złoto, w postaci fizycznej albo niefizycznej, odpowiadające międzynarodowym standardom czystości, spełniające standard London Good Delivery;
- 67) zobowiązania – obecne obowiązki NBP powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, których wypełnienie według oczekiwań spowoduje wypływ zasobów zawierających w sobie korzyści ekonomiczne;
- 68) zobowiązania finansowe – zobowiązania będące prawnym obowiązkiem do przekazania środków pieniężnych lub innych instrumentów finansowych innej jednostce albo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach.

§ 2. 1. NBP stosuje zasady rachunkowości w sposób zapewniający rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego, zgodnie z istotą i ekonomicznym znaczeniem zdarzeń gospodarczych.

2. Wyceny aktywów i pasywów oraz zaliczania przychodów do wyniku finansowego należy dokonywać z zachowaniem zasady ostrożności.

3. Wartość poszczególnych aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

4. Z zastrzeżeniem ust. 5 zasady rachunkowości stosuje się w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych na kontach, jednakowej wyceny aktywów i pasywów oraz jednakowego ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych, tak aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na koniec roku obrotowego stany aktywów i pasywów ujmuje się w tej samej wysokości w księgach rachunkowych otwartych na następny rok obrotowy.

5. Można stosować uproszczony sposób grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, o ile nie wpływa to negatywnie na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz nie wpływa w istotny sposób na wynik finansowy.

6. W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie operacje gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym, z zastrzeżeniem § 3 ust. 3 i 4.

7. Odstępstwa od stosowania zasad rachunkowości określonych w uchwale dopuszczalne są jedynie wtedy, gdy można je racjonalnie uznać za nieistotne w ogólnym kontekście i sposobie prezentacji rocznego sprawozdania finansowego NBP. Informacje wykazywane w sprawozdaniu finansowym należy uznać za istotne, gdy ich pominięcie albo zniekształcenie może wpływać na dokonywane oceny lub podejmowane decyzje przez użytkowników tego sprawozdania.

§ 3. 1. Sprawozdanie finansowe jest sporządzane przy założeniu kontynuacji działalności.

2. Do wyniku finansowego za rok obrotowy zalicza się wszystkie osiągnięte przychody oraz poniesione koszty dotyczące danego roku obrotowego, bez względu na okres, w którym zostały faktycznie otrzymane lub zapłacone.

3. W bilansie oraz rachunku zysków i strat należy uwzględnić zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego NBP, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść i są zdarzeniami korygującymi ich stan na dzień bilansowy. Skutki tych zdarzeń ujmuje się w księgach rachunkowych roku obrotowego, którego dotyczy sprawozdanie finansowe.

4. Jeżeli zdarzenia, które nastąpiły po dniu bilansowym a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego NBP, nie powodują zmiany stanu bilansu oraz rachunku zysków i strat na dzień bilansowy, to odpowiednie wyjaśnienia zamieszcza się w informacji dodatkowej, jeżeli mogą one mieć znaczenie dla dokonania właściwych ocen lub podjęcia właściwych decyzji przez użytkowników tego sprawozdania.

§ 4. 1. NBP stosuje podejście ekonomiczne polegające na ujmowaniu w księgach rachunkowych instrumentów finansowych w walutach obcych i w złocie w dniu transakcji, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, oraz, o ile przepisy uchwały nie stanowią inaczej, codziennym naliczaniu od tych instrumentów odsetek, dyskonta i premii począwszy od dnia rozliczenia spot.

2. Dłużne papiery wartościowe oraz instrumenty kapitałowe zakupione albo sprzedane w transakcji spot ujmuje się na kontach bilansowych w dniu rozliczenia spot.

3. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP ujmuje się na kontach bilansowych w dniu rozliczenia spot.

4. Naliczone odsetki, dyskonto i premię ujmuje się w księgach rachunkowych oddzielnie od wartości składnika aktywów albo zobowiązania.

§ 5. Aktywa i zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych, gdy:

- 1) jest prawdopodobne, że będzie miał miejsce wpływ korzyści ekonomicznych do NBP związanych ze składnikiem aktywów lub wypływ korzyści ekonomicznych z NBP związanych ze zobowiązaniem;
- 2) znaczące ryzyka lub korzyści, związane ze składnikiem aktywów albo zobowiązaniem, zostały przeniesione na NBP;
- 3) wartość składnika aktywów albo zobowiązania może być określona w sposób wiarygodny.

§ 6. 1. Zasady organizacji rachunkowości w NBP, w tym dotyczące szczegółowego sposobu ustalania wyceny aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych oraz wyniku finansowego, prowadzenia i uzgadniania ksiąg rachunkowych, dokumentowania zdarzeń gospodarczych, inwentaryzacji aktywów i pasywów oraz ochrony danych księgowych, określają odrębne przepisy.

2. Zagadnienia nieuregulowane w uchwale należy rozwiązywać z uwzględnieniem obowiązujących na dzień sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP przepisów innych aktów prawnych organów NBP, wytycznych Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „EBC”), raportów i decyzji Komitetu ds. Rachunkowości i Dochodu Pieniężnego (Accounting and Monetary Income Committee – AMICO), prac przygotowawczych do wytycznych EBC, praktyk stosowanych w innych bankach centralnych Europejskiego Systemu Banków Centralnych, międzynarodowych standardów rachunkowości – w celu rzetelnego i jasnego przedstawienia w sprawozdaniu finansowym sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego.

Rozdział 2

Zasady wyceny bilansowej

§ 7. 1. Instrumenty finansowe w złocie ujmuje się w księgach rachunkowych w uncjach i w walucie krajowej.

2. Nie później niż na koniec miesiąca wartość rynkową uncji złota w dolarach amerykańskich przelicza się na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego obowiązującego na ten dzień.

3. Nie rozróżnia się efektów wyceny kursowej i cenowej złota, lecz traktuje się je łącznie jako różnice kursowe z wyceny zasobu złota.

4. Instrumenty finansowe w walucie obcej ujmuje się w księgach rachunkowych w walucie obcej i w walucie krajowej.

5. Wyceny cenowej instrumentów finansowych wycenianych według wartości rynkowej dokonuje się nie później niż na koniec miesiąca, przed dokonaniem ich wyceny kursowej.

6. Wyceny kursowej instrumentów finansowych w walutach obcych dokonuje się nie później niż na koniec miesiąca według kursu średniego obowiązującego na ten dzień.

7. Koszty niezrealizowane wynikające z wyceny dokonanej w ciągu roku obrotowego wykazuje się w aktywach bilansu jako różnice z wyceny i wykسیęgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny.

8. Przychody niezrealizowane wynikające z wyceny wykazuje się w pasywach bilansu jako różnice z wyceny i wykسیęgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny.

9. Przychody i koszty wynikające z wyceny kursowej instrumentów finansowych w walutach obcych związanych z gospodarką własną zalicza się do wyniku z operacji finansowych.

§ 8. Nie później niż na dzień bilansowy dokonuje się przeglądu składników aktywów pod kątem utraty wartości, z uwzględnieniem posiadanych gwarancji, poręczeń lub innych tego rodzaju zabezpieczeń tych aktywów.

§ 9. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny zakupu albo kosztu wytworzenia, to do wyceny stosuje się:

- 1) cenę sprzedaży takiego samego albo podobnego składnika aktywów – w miejsce ceny zakupu;
- 2) cenę sprzedaży takiego samego albo podobnego składnika aktywów, pomniejszoną o przeciętnie osiągnięty przy sprzedaży składnika aktywów zysk – w miejsce kosztu wytworzenia;
- 3) oszacowaną wartość rynkową składnika aktywów, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny sprzedaży, o której mowa w pkt 1 i 2.

§ 10. 1. Instrumenty finansowe w złocie ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny transakcyjnej.

2. Cenę transakcyjną uncji złota w dolarach amerykańskich przelicza się na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień transakcji.

3. Wartość księgową w walucie krajowej instrumentów finansowych w złocie koryguje się nie później niż na koniec miesiąca do wartości określonej według średniego kosztu zasobu złota.

4. Instrumenty finansowe w złocie wycenia się na dzień bilansowy według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy.

§ 11. 1. Średni dzienny koszt złota ustala się dzieląc wartość złota w walucie krajowej przez liczbę uncji złota, które wpłynęły w bieżącym dniu operacyjnym.

2. Średni koszt zasobu złota ustala się dzieląc wartość zasobu złota w walucie krajowej przez liczbę uncji złota w zasobie na koniec bieżącego dnia operacyjnego.

3. Średni koszt zasobu złota zmienia się, jeżeli w bieżącym dniu operacyjnym wpływ złota jest większy od jego wypływu (wpływ netto). W takim przypadku nadwyżkę wpływu złota nad wypływem dodaje się na koniec bieżącego dnia operacyjnego do zasobu złota z poprzedniego dnia operacyjnego i ustala się nowy średni koszt zasobu złota.

4. Średni koszt zasobu złota nie zmienia się, jeżeli w bieżącym dniu operacyjnym wpływ złota jest mniejszy od jego wypływu.

5. Średni koszt zasobu złota zmieniają koszty niezrealizowane zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się w przypadku długiej pozycji w złocie. W przypadku krótkiej pozycji w złocie zastosowanie ma podejście odwrotne, w szczególności średni koszt zasobu złota zmienia się, jeżeli

w bieżącym dniu operacyjnym wpływ złota jest większy od jego wpływu (wpływ netto), a nie zmienia się, jeżeli w bieżącym dniu operacyjnym wpływ złota jest mniejszy od jego wpływu.

§ 12. 1. Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za walutę krajową ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny transakcyjnej, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

2. Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za inną walutę obcą ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości waluty obcej kwotowanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego obowiązującego na dzień transakcji.

3. Instrumenty finansowe w walutach obcych, inne niż wymienione w ust. 1 i 2, przelicza się na walutę krajową według kursu średniego obowiązującego na dzień transakcji albo według kursu średniego obowiązującego na dzień rozliczenia.

4. Wartość księgową w walucie krajowej aktywów i zobowiązań w walutach obcych, niezwiązanych z gospodarką własną, koryguje się, z zastrzeżeniem ust. 5, nie później niż na koniec miesiąca do wartości określonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej.

5. Instrumenty finansowe w walutach obcych na dzień bilansowy przelicza się na walutę krajową według kursu średniego obowiązującego na dzień bilansowy.

§ 13. 1. Średni dzienny koszt waluty obcej ustala się dzieląc wartość w walucie krajowej waluty obcej, która wpłynęła w bieżącym dniu operacyjnym, przez liczbę jednostek tej waluty obcej.

2. Średni koszt zasobu waluty obcej ustala się dzieląc wartość zasobu w walucie krajowej przez liczbę jednostek waluty obcej w zasobie na koniec bieżącego dnia operacyjnego.

3. Średni koszt zasobu waluty obcej zmienia się, jeżeli w bieżącym dniu operacyjnym wpływ waluty obcej jest większy od jej wpływu (wpływ netto). W takim przypadku nadwyżkę wpływu waluty obcej nad jej wpływem dodaje się na koniec bieżącego dnia operacyjnego do zasobu waluty obcej z poprzedniego dnia operacyjnego i ustala się nowy średni koszt zasobu waluty obcej.

4. Średni koszt zasobu waluty obcej nie zmienia się, jeżeli w bieżącym dniu operacyjnym wpływ waluty obcej jest mniejszy od jej wpływu.

5. Średni koszt zasobu waluty obcej zmieniają koszty niezrealizowane zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się w przypadku długiej pozycji walutowej. W przypadku krótkiej pozycji walutowej zastosowanie ma podejście odwrotne, w szczególności średni koszt zasobu waluty obcej zmienia się, jeżeli w bieżącym dniu operacyjnym wpływ waluty obcej jest większy od jej wpływu (wpływ netto), a nie zmienia się, jeżeli w bieżącym dniu operacyjnym wpływ waluty obcej jest mniejszy od jej wpływu.

§ 14. 1. Dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji spot ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny czystej.

2. Jeżeli dłużne papiery wartościowe zakupiono wraz z odsetkami, wartość tych odsetek ujmuje się w księgach rachunkowych oddzielnie od wartości dłużnych papierów wartościowych.

3. Wartość zakupionych odsetek nie wpływa na średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych.

§ 15. 1. Dłużne papiery wartościowe rynkowe wycenia się na dzień bilansowy według wartości rynkowej.

2. Dłużne papiery wartościowe rynkowe wycenia się łącznie dla całego zasobu tych papierów wartościowych.

§ 16. 1. Dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się na dzień bilansowy według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

2. Dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności mogą zostać zbyte przed dniem zapadalności:

- 1) jeżeli zbywaną wartość dłużnych papierów wartościowych uznaje się za nieznaczącą w porównaniu do całkowitej wartości zasobu dłużnych papierów utrzymywanych do dnia zapadalności lub
- 2) jeżeli dłużne papiery wartościowe są zbywane w ciągu jednego miesiąca przed dniem zapadalności lub
- 3) w wyjątkowych okolicznościach, w szczególności w przypadku znaczącego pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

§ 17. 1. Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się na dzień bilansowy według wartości rynkowej albo według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

2. Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej, zakwalifikowane do wyceny według wartości rynkowej, wycenia się łącznie dla całego zasobu tych papierów wartościowych.

§ 18. Dłużne papiery wartościowe nierynkowe wycenia się na dzień bilansowy według ceny czystej, skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

§ 19. 1. Wartość dłużnych papierów wartościowych niewycenianych według wartości rynkowej na dzień ich przekwalifikowania do zasobu dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości rynkowej ustala się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

2. Wartość dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości rynkowej na dzień ich przekwalifikowania do zasobu dłużnych papierów wartościowych wycenianych według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący, ustala się według średniego kosztu zasobu tych papierów, z zastrzeżeniem § 43 ust. 3.

§ 20. 1. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych ustala się dzieląc wartość zasobu uwzględniającą naliczone dyskonto i premię przez wartość nominalną dłużnych papierów wartościowych w tym zasobie. Wartość zasobu w bieżącym dniu operacyjnym ustala się przed uwzględnieniem sprzedaży w tym dniu, dodając do zasobu z poprzedniego dnia operacyjnego zakupy bieżącego dnia.

2. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości rynkowej zmieniają koszty niezrealizowane zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych.

§ 21. 1. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP ujmują się w księgach rachunkowych według ceny emisyjnej.

2. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP wycenia się na dzień bilansowy według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię.

§ 22. 1. Transakcję repo w walutach obcych albo w złocie ujmują się na kontach pozabilansowych w wartości nominalnej środków pieniężnych od dnia transakcji do dnia rozliczenia spot.

2. Transakcję repo ujmują się na kontach bilansowych w wartości nominalnej środków pieniężnych w dniu rozliczenia spot.

3. Transakcję repo wykazuje się w pasywach bilansu jako lokatę otrzymaną, zabezpieczoną przekazanymi aktywami. Papiery wartościowe przekazane jako zabezpieczenie nie zmniejszają zasobu tych papierów wartościowych i są wykazywane w aktywach bilansu.

4. Transakcję reverse repo w walutach obcych albo w złocie ujmują się na kontach pozabilansowych w wartości nominalnej środków pieniężnych od dnia transakcji do dnia rozliczenia spot.

5. Transakcję reverse repo ujmują się na kontach bilansowych w wartości nominalnej środków pieniężnych w dniu rozliczenia spot.

6. Transakcję reverse repo wykazuje się w aktywach bilansu jako pożyczkę udzieloną, zabezpieczoną otrzymanymi aktywami. Papiery wartościowe otrzymane jako zabezpieczenie nie zwiększają zasobu tych papierów wartościowych i nie są wykazywane w aktywach bilansu. Papiery wartościowe otrzymane w transakcji

reverse repo nie podlegają wycenie, a przychodów i kosztów wynikających z tych papierów wartościowych nie zalicza się do wyniku finansowego.

7. Transakcje repo i reverse repo wycenia się na dzień bilansowy według wartości nominalnej. Wycena transakcji reverse repo dokonywana jest z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

8. Transakcje repo i reverse repo w walutach obcych albo w złocie nie zmieniają zasobu waluty obcej albo złota.

9. Transakcję, której zabezpieczeniem jest złoto, traktuje się odpowiednio jako transakcję repo lub reverse repo. Zmian stanu złota związanych z taką transakcją nie ujmuje się w księgach rachunkowych, a różnica pomiędzy ustalonymi w umowie cenami jest rozliczana na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

§ 23. 1. Dwustronne transakcje pożyczki papierów wartościowych nie zmieniają stanu papierów wartościowych w księgach rachunkowych.

2. Dwustronne transakcje pożyczki papierów wartościowych, dla których złożono zabezpieczenie w formie środków pieniężnych, ujmuje się na kontach pozabilansowych w wartości nominalnej środków pieniężnych od dnia transakcji do dnia rozliczenia spot.

3. Dwustronne transakcje pożyczki papierów wartościowych, dla których złożono zabezpieczenie w formie środków pieniężnych, ujmuje się na kontach bilansowych w wartości nominalnej środków pieniężnych w dniu rozliczenia spot.

4. Dwustronne transakcje pożyczki papierów wartościowych, dla których złożono zabezpieczenie w formie papierów wartościowych, ujmuje się w księgach rachunkowych jedynie wtedy, gdy środki pieniężne podlegają wymianie w ramach rozliczenia oraz pozostają na rachunku pożyczkodawcy albo pożyczkobiorcy. Jeżeli NBP jest pożyczkobiorcą, a papiery wartościowe zostaną sprzedane, to w księgach rachunkowych ujmuje się zobowiązanie do zwrotu papierów wartościowych.

5. Do dwustronnych transakcji pożyczki papierów wartościowych stosuje się odpowiednio § 22 ust. 9.

6. Transakcje dokonywane w ramach automatycznego programu pożyczki papierów wartościowych ujmuje się w księgach rachunkowych nie później niż na dzień bilansowy, jeżeli na rachunku NBP złożono zabezpieczenie w formie środków pieniężnych, które pozostają na rachunku.

§ 24. 1. Środki pieniężne ulokowane albo zgromadzone na rachunkach oraz kredyty i pożyczki ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości nominalnej.

2. Złożone i przyjęte lokaty w walutach obcych i w złocie ujmuje się na kontach pozabilansowych w wartości nominalnej od dnia transakcji do dnia rozliczenia spot oraz na kontach bilansowych w dniu rozliczenia spot.

3. Środki pieniężne ulokowane albo zgromadzone na rachunkach wycenia się na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

4. Kredyty i pożyczki wycenia się na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

5. Wycena na dzień bilansowy aktywów finansowych, o których mowa w ust. 3 i 4, dokonywana jest z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

§ 25. 1. Akcje rynkowe ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny transakcyjnej. Na dzień bilansowy akcje rynkowe wycenia się według wartości rynkowej, odrębnie dla każdego zasobu akcji rynkowych o tym samym kodzie.

2. Prowizje i opłaty związane z akcjami rynkowymi ujmuje się w księgach rachunkowych jako element ceny transakcyjnej albo zalicza się do wyniku z prowizji i opłat.

3. Kwotę zakupionych dywidend uwzględnia się w cenie transakcyjnej akcji rynkowych. Po dniu ustalenia prawa do dywidendy kwota zakupionej dywidendy może być ujmowana w księgach rachunkowych jako odrębny składnik aktywów, aż do dnia zapłaty dywidendy.

4. Należna dywidenda, z wyjątkiem dywidendy dla akcji rynkowych po dniu ustalenia prawa do dywidendy, stanowi składnik wartości rynkowej i nie jest oddzielnie wyceniana na dzień bilansowy.

5. Prawo poboru akcji rynkowych nowej emisji ujmuje się w księgach rachunkowych w dniu jego emisji jako odrębny składnik aktywów. Cenę transakcyjną prawa poboru akcji rynkowych nowej emisji oblicza się na podstawie średniego kosztu zasobu akcji rynkowych, ceny wykonania prawa poboru akcji rynkowych nowej emisji oraz proporcji pomiędzy liczbą dotychczas posiadanych akcji rynkowych a liczbą akcji rynkowych nowej emisji do objęcia albo na podstawie wartości rynkowej tych praw poboru, średniego kosztu zasobu akcji rynkowych oraz ceny rynkowej akcji przed emisją prawa poboru akcji rynkowych.

6. Przepisy ust. 1–5 nie mają zastosowania do inwestycji NBP w jednostki zależne, stowarzyszone albo współkontrolowane.

§ 26. 1. Akcje nierynkowe i udziały ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny zakupu.

2. Akcje nierynkowe i udziały wycenia się na dzień bilansowy według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

§ 27. 1. Transakcje, których przedmiotem są rynkowe jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny transakcyjnej, jeżeli spełnione są następujące kryteria:

- 1) rynkowe jednostki uczestnictwa są nabywane wyłącznie do celów inwestycyjnych, bez wpływu na bieżące decyzje funduszu o nabywaniu i zbywaniu aktywów;
- 2) strategia inwestycyjna i mandat funduszu są z góry określone, a wszystkie zasady i warunki są umownie określone;
- 3) wyniki inwestycji są poddane ocenie jako pojedyncza inwestycja zgodnie z ustaloną strategią inwestycyjną funduszu;
- 4) niezależnie od formy prawnej, fundusz jest odrębnym, zarządzanym niezależnie podmiotem, co obejmuje również jego bieżące decyzje inwestycyjne.

2. Na dzień bilansowy rynkowe jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych wycenia się według wartości rynkowej, odrębnie dla każdego zasobu rynkowych jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.

3. Wyceny cenowej rynkowych jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych dokonuje się w ujęciu netto a nie na podstawie instrumentu bazowego.

4. Prowizje i opłaty związane z rynkowymi jednostkami uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych ujmuje się w księgach rachunkowych jako element ceny transakcyjnej albo zalicza się do wyniku z prowizji i opłat.

5. Kwotę zakupionych dywidend uwzględnia się w cenie transakcyjnej rynkowych jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Po dniu ustalenia prawa do dywidendy kwota zakupionej dywidendy może być ujmowana w księgach rachunkowych jako odrębny składnik aktywów, aż do dnia otrzymania dywidendy.

6. Należna dywidenda, z wyjątkiem dywidendy po dniu ustalenia prawa do dywidendy, stanowi składnik wartości rynkowej jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych i nie jest oddzielnie wyceniana na dzień bilansowy.

7. Zasady określone w ust. 2–6 stosuje się do:

- 1) długoterminowych funduszy świadczeń pracowniczych, jeżeli spełnione są kryteria określone w ust. 1;
- 2) grup instrumentów kapitałowych, gdy są zarządzane przez zewnętrzną instytucję zarządzającą aktywami i ściśle replikują działanie funduszu indeksowego, jeżeli spełnione są kryteria określone w ust. 1 pkt 1–3.

§ 28. 1. Zabezpieczenia dłużnych papierów wartościowych przed ryzykiem stopy procentowej z wykorzystaniem instrumentów pochodnych dokonuje się poprzez desygnowanie instrumentu pochodnego w taki sposób, aby zmiana jego wartości rynkowej kompensowała wynikającą ze zmian stóp procentowych oczekiwaną zmianę wartości rynkowej zabezpieczanego dłużnego papieru wartościowego.

2. Instrumenty zabezpieczone oraz zabezpieczające ujmują się w księgach rachunkowych i wycenia zgodnie z określonymi w uchwale przepisami ogólnymi, zasadami wyceny bilansowej, zasadami ustalania wyniku finansowego oraz szczególnymi wymogami dotyczącymi określonych instrumentów finansowych, w tym zasadami rachunkowości instrumentów finansowych pozabilansowych.

3. W drodze wyjątku od zasad, o których mowa w ust. 2, instrumenty zabezpieczone oraz zabezpieczające mogą być ujmowane w księgach rachunkowych i wyceniane w następujący sposób:

- 1) na koniec każdego miesiąca zabezpieczany dłużny papier wartościowy oraz zabezpieczający instrument pochodny podlegają wycenie i są wykazywane w bilansie w wartości rynkowej. Wartość netto przychodów niezrealizowanych i kosztów niezrealizowanych z tytułu instrumentów zabezpieczających i zabezpieczanych podlega następującemu ujęciu:
 - a) koszty niezrealizowane netto zalicza się na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych i zalicza się je systematycznie do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego przez okres pozostały do dnia zapadalności zabezpieczanego dłużnego papieru wartościowego,
 - b) przychody niezrealizowane netto wykazuje się w pasywach bilansu jako różnice z wyceny i wyksięguje się przed dokonaniem następnej wyceny;
- 2) do zabezpieczenia zakupionego dłużnego papieru wartościowego, jeżeli średni koszt zasobu zabezpieczanego dłużnego papieru wartościowego różni się od wartości rynkowej tego papieru wartościowego na dzień ustanowienia zabezpieczenia, stosuje się następujące zasady:
 - a) przychody niezrealizowane z tytułu tego papieru wartościowego na ten dzień wykazuje się w pasywach bilansu jako różnice z wyceny, natomiast koszty niezrealizowane zalicza się do wyniku z operacji finansowych,
 - b) do zmian wartości rynkowej tego papieru wartościowego następujących po dniu ustanowienia zabezpieczenia stosuje się odpowiednio pkt 1;
- 3) saldo nienaliczonego dyskonta i premii na dzień ustanowienia zabezpieczenia zalicza się systematycznie do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego przez okres pozostały do dnia zapadalności zabezpieczanego dłużnego papieru wartościowego.

4. Zasady wyceny określone w ust. 3 można stosować pod warunkiem, że:

- 1) w dniu ustanowienia zabezpieczenia formalnie udokumentowano powiązanie instrumentu zabezpieczanego i zabezpieczającego, a także cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Udokumentowanie obejmuje:
 - a) wskazanie zabezpieczającego instrumentu pochodnego,
 - b) wskazanie powiązanego zabezpieczanego dłużnego papieru wartościowego,
 - c) ocenę efektywności zabezpieczającego instrumentu pochodnego w kompensowaniu ekspozycji zabezpieczanego dłużnego papieru wartościowego na zmiany wartości rynkowej wynikającej z ryzyka stopy procentowej;
- 2) oczekiwana efektywność zabezpieczenia będzie wysoka i efektywność zabezpieczenia można będzie wiarygodnie ocenić. Ocenie podlega efektywność prospektywna i retrospektywna, przy czym:
 - a) efektywność prospektywną należy oceniać poprzez porównanie mających miejsce w przeszłości zmian wartości rynkowej instrumentu zabezpieczanego i mających miejsce w przeszłości zmian wartości rynkowej instrumentu zabezpieczającego, albo poprzez wykazanie wysokiej korelacji statystycznej pomiędzy wartością rynkową instrumentu zabezpieczanego a wartością rynkową instrumentu zabezpieczającego,
 - b) efektywność retrospektywną należy uznać za wykazaną, jeżeli stosunek pomiędzy faktycznymi przychodami albo kosztami z tytułu instrumentu zabezpieczanego a faktycznymi przychodami albo kosztami z tytułu instrumentu zabezpieczającego mieści się w zakresie od 80% do 125%.

5. Dłużne papiery wartościowe mogą podlegać grupowaniu i zabezpieczeniu jako grupa pod warunkiem, że:

- 1) dłużne papiery wartościowe są klasyfikowane do tego samego przedziału duration;
- 2) grupa dłużnych papierów wartościowych spełnia test efektywności, zarówno prospektywnie, jak i retrospektywnie;
- 3) dla każdego dłużnego papieru wartościowego z grupy wartość rynkowa wynikająca z zabezpieczonego ryzyka zmienia się proporcjonalnie do całkowitej zmiany wartości rynkowej wynikającej z tego ryzyka dla grupy dłużnych papierów wartościowych.

6. W przypadku zaprzestania wyceny zgodnie z ust. 3, zabezpieczony dłużny papier wartościowy oraz zabezpieczający instrument pochodny, które pozostały w księgach rachunkowych, podlegają wycenie jako pojedyncze instrumenty finansowe zgodnie z ust. 2.

§ 29. 1. Instrumenty finansowe połączone w celu utworzenia instrumentu syntetycznego ujmują się w księgach rachunkowych i wycenia oddzielnie od innych instrumentów finansowych, zgodnie z określonymi w uchwale przepisami ogólnymi, zasadami wyceny bilansowej, zasadami ustalania wyniku finansowego i zasadami rachunkowości instrumentów finansowych pozabilansowych.

2. W drodze wyjątku od zasad, o których mowa w ust. 1, instrument syntetyczny może być ujmowany w księgach rachunkowych i wyceniany w następujący sposób:

- 1) przychody niezrealizowane i koszty niezrealizowane z wyceny instrumentów finansowych połączonych w celu utworzenia instrumentu syntetycznego kompensuje się na dzień bilansowy. W przypadku wystąpienia:
 - a) przychodów niezrealizowanych netto – wykazuje się je w pasywach bilansu jako różnice z wyceny,
 - b) kosztów niezrealizowanych netto – zalicza się je do wyniku z operacji finansowych;
- 2) dłużne papiery wartościowe ujmowane jako część instrumentu syntetycznego stanowią odrębny zasób dłużnych papierów wartościowych;
- 3) koszty niezrealizowane zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych i związane z nimi przychody niezrealizowane z wyceny instrumentów finansowych połączonych w celu utworzenia instrumentu syntetycznego są zaliczane systematycznie do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego przez okres pozostały do dnia zapadalności instrumentu syntetycznego.

3. Zasady ujmowania w księgach rachunkowych i wyceny określone w ust. 2 można stosować pod warunkiem, że:

- 1) zarządzanie poszczególnymi instrumentami finansowymi i ocena ich wyników odbywają się jak dla jednego połączonego instrumentu finansowego, w oparciu o strategię zarządzania ryzykiem albo strategię inwestycyjną;
- 2) przy ujęciu początkowym poszczególne instrumenty finansowe są ustrukturyzowane i określane jako instrument syntetyczny;
- 3) zastosowanie zasad ujmowania w księgach rachunkowych i wyceny określonych w ust. 2 eliminuje albo istotnie zmniejsza niedopasowanie wyceny, które zaistniałoby przy zastosowaniu zasad określonych w ust. 1 do poszczególnych instrumentów finansowych;
- 4) spełnienie warunków określonych w pkt 1–3 zostało formalnie udokumentowane.

4. W przypadku wygaśnięcia, zbycia, przedterminowego zakończenia albo wykonania jednego z połączonych instrumentów finansowych, zaprzestaje się stosowania zasad ujmowania w księgach rachunkowych i wyceny określonych w ust. 2. Przychody niezrealizowane, o których mowa w ust. 2 pkt 3, zalicza się jednorazowo do wyniku finansowego.

§ 30. 1. Transakcje z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, zwanym dalej „MFW”, ujmują się w księgach rachunkowych w wartości nominalnej. W bilansie wykazuje się w szczególności:

- 1) transzę rezerwową w SDR, która odpowiada udziałom członkowskim Rzeczypospolitej Polskiej w MFW, pomniejszonym o zobowiązania z tytułu Rachunku nr 1 MFW prowadzonego w walucie krajowej – jako składnik aktywów;
- 2) alokację SDR – jako składnik pasywów.

2. Na dzień bilansowy składniki aktywów i pasywów, o których mowa w ust. 1, wycenia się według wartości nominalnej. Wycena aktywów dokonywana jest z pomniejszeniem o odpisy aktualizujące.

§ 31. 1. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne ujmują się w księgach rachunkowych odpowiednio według wartości początkowej albo ogółu kosztów i wydatków stanowiących nakłady na te aktywa. Niskocenne aktywa trwałe ujmują się w księgach rachunkowych jako koszty administracyjne, w miesiącu przekazania ich po raz pierwszy do używania.

2. Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, z wyjątkiem określonych w przepisach w sprawie zasad organizacji rachunkowości w NBP, zmniejszają odpisy amortyzacyjne, dokonywane w celu uwzględnienia systematycznego obniżenia ich wartości, następującego w szczególności w miarę używania lub upływu czasu.

3. Odpisów amortyzacyjnych od rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o jednostkowej wartości początkowej mniejszej niż wartość określona w przepisach w sprawie zasad organizacji rachunkowości w NBP, można dokonywać jednorazowo na koniec miesiąca, w którym oddano je do używania, w kwocie równej wartości początkowej.

4. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne wycenia się na dzień bilansowy według wartości początkowej, z pomniejszeniem o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

§ 32. 1. Metale szlachetne, w tym złoto nieodpowiadające międzynarodowym standardom czystości i niespełniające standardu London Good Delivery, ujmują się w księgach rachunkowych w cenie zakupu.

2. Metale szlachetne, w tym złoto nieodpowiadające międzynarodowym standardom czystości i niespełniające standardu London Good Delivery, wycenia się na dzień bilansowy w cenie zakupu, pomniejszonej o odpis aktualizujący.

§ 33. 1. Towary i materiały ujmują się w księgach rachunkowych według ceny zakupu.

2. Produkty ujmują się w księgach rachunkowych według kosztu wytworzenia.

3. Wycena na dzień bilansowy aktywów, o których mowa w ust. 1 i 2, odpowiednio według ceny zakupu albo kosztu wytworzenia, dokonywana jest z pomniejszeniem o odpisy aktualizujące.

§ 34. 1. Banknoty i monety ujmują się w księgach rachunkowych według wartości nominalnej.

2. Wartość wyemitowanych obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej, pomniejszona o wartość nominalną obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej, znajdujących się w kasach i skarbcach NBP albo złożonych do depozytu w skarbcach innych uprawnionych podmiotów oraz o wartość nominalną obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej, które zostały wycofane z obrotu z uwagi na stopień ich zużycia lub uszkodzenia, wykazywana jest w bilansie jako pieniądź w obiegu.

§ 35. 1. Rezerwy na zobowiązania tworzy się, gdy:

- 1) na NBP ciąży obecny obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych;
- 2) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku, o którym mowa w pkt 1, spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych;
- 3) kwotę obowiązku, o którym mowa w pkt 1, można wiarygodnie oszacować.

2. Rezerwy na zobowiązania tworzy się w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy w związku z wypełnieniem obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Kwota rezerwy na zobowiązania obciąża wynik finansowy nie później niż na dzień bilansowy.

4. Rezerwy na zobowiązania niewykorzystane z powodu ustania w całości albo w części obowiązku uzasadniającego ich utworzenie rozwiązuje się i zalicza do wyniku finansowego nie później niż na dzień bilansowy.

5. Rezerwy na zobowiązania mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone.

§ 36. 1. Stan rachunku rewaluacyjnego złota zmniejsza się w kwocie kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku z operacji finansowych na dzień bilansowy.

2. Przychody ze zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego złota zalicza się do wyniku z operacji finansowych na dzień bilansowy.

§ 37. Zasady tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w NBP, zwanej dalej „rezerwą kursową”, określają odrębne przepisy.

§ 38. 1. Pozostałe aktywa i pasywa niewymienione w uchwale ujmuje się w księgach rachunkowych i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej, ceny transakcyjnej albo wartości rynkowej, zgodnie z przepisami w sprawie zasad organizacji rachunkowości w NBP.

2. Wycena na dzień bilansowy aktywów, o których mowa w ust. 1, dokonywana jest z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Rozdział 3

Ustalenie wyniku finansowego

§ 39. Do ustalania wyniku finansowego stosuje się następujące zasady:

- 1) przychody i koszty zrealizowane zalicza się do wyniku finansowego;
- 2) przychodów niezrealizowanych nie zalicza się do wyniku finansowego;
- 3) koszty niezrealizowane zalicza się na dzień bilansowy do wyniku finansowego;
- 4) kosztów niezrealizowanych zaliczonych na dzień bilansowy do wyniku finansowego nie odwraca się w kolejnych latach obrotowych w przypadku wystąpienia nowych przychodów niezrealizowanych, z zastrzeżeniem § 56 ust. 5;
- 5) nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych z wyceny danego zasobu waluty obcej, złota albo innego instrumentu finansowego z przychodami niezrealizowanymi z wyceny innego zasobu waluty obcej, złota albo innego instrumentu finansowego;
- 6) przychody ujmuje się w księgach rachunkowych w ujęciu brutto, a podatek u źródła oraz pozostałe podatki ujmuje się w księgach rachunkowych odrębnie, o ile podlegają zwrotowi;
- 7) koszty i przychody dotyczące przyszłych okresów ujmuje się w księgach rachunkowych odpowiednio jako składnik aktywów albo pasywów.

§ 40. 1. Odsetki, dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu.

2. Odsetki, dyskonto i premię od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

3. Odsetki od środków pieniężnych w walutach obcych albo w złocie ulokowanych albo zgromadzonych na rachunkach zalicza się do wyniku z odsetek:

- 1) na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową – w przypadku odsetek od złożonych i przyjętych lokat;
- 2) w dniu zapłaty – w przypadku pozostałych odsetek.

4. Różnicę pomiędzy ustalonymi cenami zakupu i odsprzedaży (sprzedaży i odkupu) dłużnych papierów wartościowych w transakcji repo i reverse repo zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

5. Przychody i koszty wynikające z dwustronnej transakcji pożyczki papierów wartościowych zalicza się do wyniku z odsetek w dniu zapłaty.

6. Odsetki do zapłaty z tytułu oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego miesiąca w kwotach naliczonych za okres rezerwowy.

7. Nie później niż na koniec miesiąca do wyniku z odsetek zalicza się:

- 1) odsetki od aktywów wykazywanych w pozycji bilansu Pozostałe aktywa, w szczególności od należności związanych z gospodarką własną;
- 2) odsetki od zobowiązań wykazywanych w pozycji bilansu Pozostałe pasywa, w szczególności od zobowiązań związanych z gospodarką własną.

8. Odsetki, dyskonto i premię od aktywów i zobowiązań niewymienionych w ust. 1–7 zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

9. Odsetki, dyskonto i premię w walutach obcych albo w złocie przelicza się na walutę krajową według kursu średniego. Wchodzą one w skład zasobu waluty obcej albo złota i uwzględnia się je przy ustalaniu średniego kosztu zasobu waluty obcej albo średniego kosztu zasobu złota oraz obliczaniu przychodów i kosztów z wyceny kursowej.

§ 41. 1. Przychody i koszty zrealizowane z operacji w złocie zalicza się do wyniku z operacji finansowych w kwocie:

- 1) różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu złota a wartością ustaloną według średniego dziennego kosztu złota – w odniesieniu do wpływu i wypływu złota w bieżącym dniu operacyjnym;
- 2) różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu złota a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu złota – w odniesieniu do nadwyżki wypływu złota nad wpływem w bieżącym dniu operacyjnym (wypływ netto).

2. We wpływach, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się instrumenty finansowe pozabilansowe, przychody oraz inne operacje, jeżeli zwiększają zasób złota.

3. W wypływach, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się instrumenty finansowe pozabilansowe, koszty oraz inne operacje, jeżeli zmniejszają zasób złota.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się w przypadku długiej pozycji w złocie. W przypadku krótkiej pozycji w złocie zastosowanie ma podejście odwrotne.

5. Różnice, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ust. 4, oblicza się na koniec każdego dnia operacyjnego i zalicza się do wyniku finansowego nie później niż na koniec miesiąca.

§ 42. 1. Przychody i koszty zrealizowane z operacji w walutach obcych, z zastrzeżeniem ust. 4, zalicza się do wyniku z operacji finansowych w kwocie:

- 1) różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej a wartością ustaloną według średniego dziennego kosztu waluty obcej – w odniesieniu do wpływu i wypływu waluty obcej w bieżącym dniu operacyjnym;

2) różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu waluty obcej – w odniesieniu do nadwyżki wypływu waluty obcej nad wpływem w bieżącym dniu operacyjnym (wypływ netto).

2. We wpływach, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się instrumenty finansowe pozabilansowe, przychody oraz inne operacje, jeżeli zwiększają zasób waluty obcej.

3. W wpływach, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się instrumenty finansowe pozabilansowe, koszty oraz inne operacje, jeżeli zmniejszają zasób waluty obcej.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się w przypadku długiej pozycji walutowej. W przypadku krótkiej pozycji walutowej zastosowanie ma podejście odwrotne.

5. Różnice, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ust. 4, oblicza się na koniec każdego dnia operacyjnego i zalicza się do wyniku finansowego nie później niż na koniec miesiąca.

6. Przychody i koszty wynikające z operacji w walutach obcych związanych z gospodarką własną zalicza się do wyniku z operacji finansowych w dniu rozliczenia, w kwocie różnicy między wartością określoną według ceny transakcyjnej a wartością określoną według kursu średniego obowiązującego na dzień rozliczenia.

§ 43. 1. Przychody i koszty zrealizowane wynikające ze sprzedaży w transakcji spot dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości rynkowej zalicza się do wyniku z operacji finansowych w dniu rozliczenia spot, w kwocie równej różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu tych papierów, ustalonego na koniec bieżącego dnia operacyjnego.

2. Przychody i koszty zrealizowane wynikające ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych wycenianych według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący, zalicza się do wyniku z operacji finansowych w dniu rozliczenia, w kwocie równej różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według ceny czystej skorygowanej o dyskonto i premię, z zastrzeżeniem § 44 ust. 3.

3. W przypadku przekwalifikowania dłużnych papierów wartościowych na dzień bilansowy, koszty niezrealizowane z wyceny cenowej zalicza się do wyniku z operacji finansowych.

§ 44. 1. Nie później niż na dzień bilansowy odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych niezwiązanych z gospodarką własną zalicza się do wyniku z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych, a pozostałe odpisy aktualizujące – do pozostałych kosztów.

2. Jeżeli ustała przyczyna, dla której dokonano odpisu aktualizującego, równowartość całości albo części odpisu aktualizującego zalicza się odpowiednio do wyniku z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych albo do pozostałych przychodów.

3. Odpisy aktualizujące, nierozliczone na dzień sprzedaży albo wykupu aktywów, zalicza się do wyniku finansowego w dniu sprzedaży albo wykupu tych aktywów.

§ 45. Prowizje i opłaty, w tym prowizje maklerskie, opłaty powiernicze, opłaty za zarządzanie i opłaty za prowadzenie rachunku bankowego, zalicza się do wyniku z prowizji i opłat w dniu powstania składnika aktywów albo zobowiązania albo w dniu zapłaty, o ile nie stanowią one składnika ceny.

§ 46. 1. Przychody i koszty zrealizowane wynikające ze sprzedaży akcji rynkowych zalicza się do wyniku z operacji finansowych w dniu rozliczenia, w kwocie równej różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu tych akcji.

2. Przychody i koszty zrealizowane wynikające ze sprzedaży akcji nierynkowych i udziałów zalicza się do wyniku z operacji finansowych w dniu rozliczenia, w kwocie równej różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniej ważonej ceny zakupu, z zastrzeżeniem § 44 ust. 3.

3. Przychody z otrzymanej dywidendy zalicza się do przychodów z akcji i udziałów w dniu powstania składnika aktywów.

§ 47. 1. Odpisy amortyzacyjne od rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych zalicza się do kosztów amortyzacji w kwotach naliczonych metodą liniową.

2. Wartość otrzymanych nieodpłatnie albo ujawnionych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, o których mowa w § 31 ust. 2, ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i zalicza się do pozostałych przychodów równolegle do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tych składników aktywów.

3. Wartość otrzymanych nieodpłatnie albo ujawnionych aktywów, innych niż wymienione w ust. 2, zalicza się jednorazowo do pozostałych przychodów.

§ 48. 1. Przychody i koszty ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych zalicza się do pozostałych przychodów albo pozostałych kosztów w dniu sprzedaży w kwocie różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a niezamortyzowaną częścią wartości początkowej, pomniejszoną o odpis aktualizujący, koszty przystosowania składnika do sprzedaży oraz koszty doprowadzenia sprzedaży do skutku.

2. Przychody i koszty ze sprzedaży pozostałych aktywów wycenianych według ceny zakupu albo kosztu wytworzenia zalicza się do pozostałych przychodów albo kosztów w dniu sprzedaży w kwocie różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniej ważonej cen zakupu albo kosztów wytworzenia danego składnika aktywów, z zastrzeżeniem § 44 ust. 3.

§ 49. 1. Koszty emisji banknotów i monet zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania zobowiązania.

2. Przychody i koszty niewymienione w uchwale zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania składnika aktywów albo zobowiązania albo w dniu zapłaty.

§ 50. 1. Koszty i przychody, które w całości albo w części dotyczą przyszłych lat obrotowych, ujmowane są w księgach rachunkowych odpowiednio jako rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne albo rozliczenia międzyokresowe przychodów i zaliczane do wyniku finansowego roku obrotowego, którego dotyczą.

2. Koszty dotyczące bieżącego roku obrotowego, za które obowiązek zapłaty powstanie w następnym roku obrotowym, zalicza się do wyniku finansowego w wiarygodnie oszacowanej kwocie, a prawdopodobne zobowiązanie przypadające na bieżący rok obrotowy ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne.

3. Koszty i przychody, o których mowa w ust. 1 i 2, w wysokości mniejszej niż określona w przepisach w sprawie zasad organizacji rachunkowości w NBP, mogą być zaliczone jednorazowo do wyniku finansowego.

Rozdział 4

Zasady rachunkowości instrumentów finansowych pozabilansowych

§ 51. 1. Instrumenty finansowe pozabilansowe w walutach obcych skutkujące wymianą jednej waluty na inną wchodzi w skład zasobu waluty obcej i uwzględnia się je przy ustalaniu średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz obliczaniu przychodów i kosztów z wyceny kursowej.

2. Instrumenty finansowe pozabilansowe w złocie skutkujące wymianą złota na walutę albo odwrotnie wchodzi w skład zasobu złota i uwzględnia się je przy ustalaniu średniego kosztu zasobu złota oraz obliczaniu przychodów i kosztów z wyceny kursowej.

3. Do instrumentów finansowych pozabilansowych stosuje się § 7 ust. 1–8.

4. Ujęcia w księgach rachunkowych i wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych, z wyłączeniem opcji wbudowanych w dłużne papiery wartościowe, dokonuje się odrębnie dla każdego instrumentu.

5. Do przychodów i kosztów wynikających z instrumentów finansowych pozabilansowych stosuje się zasady określone w § 39.

§ 52. 1. Środki pieniężne kupione albo sprzedane w walutowej transakcji spot ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia spot, według ustalonego w umowie kursu spot.

2. W dniu rozliczenia spot środki pieniężne, o których mowa w ust. 1, wyksięgowuje się z kont pozabilansowych i ujmuje się na kontach bilansowych.

3. Środki pieniężne w walutach obcych albo w złocie, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 51 ust. 1 i 2.

§ 53. 1. Środki pieniężne kupione albo sprzedane w walutowej transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia, według ustalonego w umowie kursu spot.

2. W dniu rozliczenia walutowej transakcji forward środki pieniężne wyksięgowuje się z kont pozabilansowych i ujmuje się na kontach bilansowych.

3. Odsetki do otrzymania albo do zapłaty, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

4. Środki pieniężne w walutach obcych albo w złocie, o których mowa w ust. 1, oraz odsetki w walutach obcych albo w złocie, o których mowa w ust. 3, uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 51 ust. 1 i 2.

§ 54. 1. Środki pieniężne kupione albo sprzedane (w transakcji spot) oraz odpowiednio odsprzedane albo odkupione (w transakcji forward) w ramach swapa walutowego ujmuje się na kontach pozabilansowych według ustalonego w umowie kursu spot od dnia transakcji do dnia rozliczenia.

2. W dniu rozliczenia transakcji spot i transakcji forward środki pieniężne wyksięgowuje się z kont pozabilansowych i ujmuje się na kontach bilansowych.

3. Odsetki do otrzymania albo do zapłaty wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

4. Środki pieniężne w walutach obcych albo w złocie, o których mowa w ust. 1, nie zmieniają zasobu waluty obcej albo złota.

5. Odsetki w walutach obcych albo w złocie, o których mowa w ust. 3, uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 51 ust. 1 i 2.

§ 55. 1. Futures ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia w wartości nominalnej zakupionego albo sprzedanego instrumentu bazowego.

2. Depozyt zabezpieczający wykonanie futures, złożony w środkach pieniężnych, ujmuje się na kontach bilansowych jako składnik aktywów. Depozyt zabezpieczający złożony w dłużnych papierach wartościowych nie zmienia zasobu tych dłużnych papierów wartościowych.

3. Futures wycenia się według wartości rynkowej.

4. Dienne zmiany cen rynkowych futures zalicza się do wyniku z operacji finansowych każdego dnia, w tym w dniu zamknięcia otwartej pozycji futures.

5. Dienne zmiany cen rynkowych futures w walutach obcych albo w złocie uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 51 ust. 1 i 2.

6. W dniu zamknięcia otwartej pozycji futures ust. 4 stosuje się odpowiednio, niezależnie od rzeczywistej dostawy instrumentu bazowego. W przypadku rzeczywistej dostawy, zakup albo sprzedaż instrumentu bazowego ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny rynkowej.

7. Przychody i koszty od depozytu zabezpieczającego zalicza się do wyniku z odsetek w dniu zapłaty.

8. Prowizje i opłaty dotyczące futures zalicza się do wyniku z prowizji i opłat.

§ 56. 1. Swap procentowy ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia w określonej w umowie wartości nominalnej kwoty środków pieniężnych.

2. Odsetki do otrzymania i odsetki do zapłaty, wynikające ze swapa procentowego, zalicza się oddzielnie (na bazie brutto) do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową do dnia kolejnej płatności odsetek. Płatność odsetek może być dokonana na bazie netto.

3. Odsetki w walutach obcych albo w złocie, o których mowa w ust. 2, uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 51 ust. 1 i 2.

4. Swap procentowy wycenia się według wartości rynkowej.

5. Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych w kolejnych latach obrotowych odwraca się przez wynik finansowy na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

6. Dla swapa procentowego dokonywanego na rynku zorganizowanym:

- 1) depozyt zabezpieczający jego wykonanie, złożony w środkach pieniężnych, ujmuje się na kontach bilansowych jako składnik aktywów. Depozyt zabezpieczający złożony w dłużnych papierach wartościowych nie zmienia zasobu tych dłużnych papierów wartościowych;
- 2) dzienne zmiany cen rynkowych swapa procentowego zalicza się do wyniku z operacji finansowych;
- 3) dzienne zmiany cen rynkowych swapa procentowego w walutach obcych albo w złocie uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 51 ust. 1 i 2;
- 4) odsetki wynikające ze swapa procentowego wyodrębnia się z dziennych zmian cen rynkowych swapa procentowego.

7. Prowizje i opłaty dotyczące swapa procentowego zalicza się do wyniku z prowizji i opłat.

§ 57. 1. FRA ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia w określonej w umowie wartości nominalnej kwoty środków pieniężnych.

2. FRA wycenia się według rynkowej stopy procentowej, obowiązującej w dniu wyceny.

3. Kwotę równą różnicy odsetek, obliczonych według ustalonej w umowie stopy procentowej i według rynkowej stopy procentowej od kwoty, o której mowa w ust. 1, skorygowaną o koszty niezrealizowane z wyceny cenowej zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych, zalicza się jednorazowo do wyniku z operacji finansowych.

4. Kwotę w walucie obcej albo w złocie, o której mowa w ust. 3, uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 51 ust. 1 i 2.

5. Prowizje i opłaty dotyczące FRA zalicza się do wyniku z prowizji i opłat.

§ 58. 1. Dłużne papiery wartościowe zakupione albo sprzedane w transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia według ceny czystej. W dniu transakcji dłużne papiery wartościowe, zakupione albo sprzedane w transakcji forward, nie zmieniają zasobu dłużnych papierów wartościowych.

2. Dłużne papiery wartościowe zakupione i sprzedane w transakcji forward uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 20 ust. 1, w dniu rozliczenia transakcji.

3. Dłużne papiery wartościowe zakupione albo sprzedane w transakcji forward wycenia się według wartości rynkowej.

4. Dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji forward ujmuje się na kontach bilansowych w dniu rozliczenia według ceny rynkowej. Przychody i koszty równe różnicy między ceną rynkową a ceną transakcyjną, skorygowaną o koszty niezrealizowane z wyceny cenowej zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych, zalicza się jednorazowo do wyniku z operacji finansowych w dniu rozliczenia.

5. Przychody i koszty wynikające ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości rynkowej ustala się jako różnicę między ceną transakcyjną, skorygowaną o koszty niezrealizowane z wyceny cenowej zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych a średnim kosztem zasobu dłużnych papierów wartościowych.

6. Przychody i koszty w walucie obcej, o których mowa w ust. 4 i 5, uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 51 ust. 1.

§ 59. 1. Opcję ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia wykonania lub wygaśnięcia w cenie wykonania opcji.

2. Premię opcyjną zapłaconą ujmuje się jako oddzielny składnik aktywów, a premię opcyjną otrzymaną – jako oddzielny składnik pasywów. Premię opcyjną w walucie obcej albo w złocie przelicza się na walutę krajową według kursu średniego.

3. W przypadku wykonania opcji instrument bazowy ujmuje się w księgach rachunkowych po cenie wykonania powiększonej albo pomniejszonej o wartość początkową premii opcyjnej, skorygowanej o koszty niezrealizowane z wyceny cenowej zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych.

4. W przypadku wygaśnięcia opcji kwotę premii opcyjnej, skorygowaną o koszty niezrealizowane z wyceny cenowej zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych, zalicza się do wyniku z operacji finansowych według kursu średniego z dnia wygaśnięcia opcji.

5. Opcję wycenia się według wartości rynkowej.

6. Dla opcji o charakterze futures dzienne zmiany cen rynkowych zalicza się do wyniku z operacji finansowych.

7. Premię opcyjną, dzienne zmiany cen rynkowych w walucie obcej albo w złocie, o których mowa w ust. 6, wartości w walutach obcych albo w złocie wynikające z dostawy instrumentu bazowego w dniu wykonania lub wygaśnięcia opcji, a także koszty niezrealizowane z wyceny cenowej zaliczone na dzień bilansowy do wyniku z operacji finansowych, uwzględnia się przy ustalaniu wielkości i wartości, o których mowa w § 51 ust. 1 i 2.

8. Prowizje i opłaty dotyczące opcji zalicza się do wyniku z prowizji i opłat.

Rozdział 5

Roczne sprawozdanie finansowe NBP

§ 60. 1. Rok obrotowy trwa od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia.

2. Dniem bilansowym jest dzień 31 grudnia.

§ 61. Roczne sprawozdanie finansowe NBP obejmuje:

- 1) bilans NBP, którego wzór określa załącznik nr 1 do uchwały;
- 2) rachunek zysków i strat NBP, którego wzór określa załącznik nr 2 do uchwały;
- 3) informację dodatkową.

§ 62. 1. W bilansie NBP wykazuje się stany aktywów i pasywów na dzień bilansowy bieżącego i ubiegłego roku obrotowego.

2. W rachunku zysków i strat NBP wykazuje się przychody i koszty albo ich wynik dotyczące bieżącego i ubiegłego roku obrotowego.

3. Informacja dodatkowa zawiera istotne dane i objaśnienia niezbędne dla rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego.

4. Informacja dodatkowa obejmuje w szczególności:

- 1) podstawę prawną i przedmiot działania NBP oraz dane dotyczące składu osobowego organów NBP;
- 2) podstawę prawną sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP;
- 3) wskazanie okresu objętego rocznym sprawozdaniem finansowym NBP;
- 4) nazwę biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdanie finansowe NBP oraz sposób jego wyboru;
- 5) informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP za ubiegły rok obrotowy;
- 6) opis istotnych zasad rachunkowości, w tym zasad ujmowania w księgach rachunkowych i wyceny aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych oraz zaliczania przychodów i kosztów do wyniku finansowego;
- 7) opis zmian zasad rachunkowości wprowadzonych w bieżącym roku obrotowym, a także przyczyn tych zmian i ich skutków dla pozycji bilansu, rachunku zysków i strat oraz pozycji pozabilansowych;
- 8) informacje dotyczące porównywalności danych finansowych za ubiegły rok obrotowy z danymi finansowymi bieżącego roku obrotowego;
- 9) informacje o wartościach opartych na profesjonalnym osądzie i szacunkach;
- 10) noty objaśniające, obejmujące uzupełniające dane, do pozycji bilansu, pozycji pozabilansowych oraz pozycji rachunku zysków i strat;
- 11) informacje o ryzyku finansowym i operacyjnym w NBP, w tym:
 - a) strukturę systemu zarządzania ryzykiem,
 - b) sposób zarządzania ryzykiem finansowym oraz ekspozycję NBP na ryzyko kredytowe, płynności, stopy procentowej, kursowe i zmiany ceny złota,
 - c) sposób zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- 12) elementy składowe kapitału NBP.

5. W rocznym sprawozdaniu finansowym NBP wskazuje się walutę, w jakiej zostało ono sporządzone, oraz stopień zaokrąglenia wartości liczbowych.

6. Jeżeli w bieżącym i ubiegłym roku obrotowym dana pozycja we wzorze bilansu NBP lub we wzorze rachunku zysków i strat NBP nie jest wykorzystywana albo wykazuje saldo zero, to można ją pominąć przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego NBP.

§ 63. Nie sporządza się skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego NBP.

§ 64. 1. Roczne sprawozdanie finansowe NBP wraz z wynikiem jego badania przez biegłego rewidenta jest publikowane na stronie internetowej NBP, w terminie 14 dni od dnia przekazania go Radzie Ministrów w celu jego zatwierdzenia.

2. Bilans NBP oraz rachunek zysków i strat NBP jest ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego nie później niż w ciągu 30 dni od dnia otrzymania przez NBP uchwały Rady Ministrów w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 65. 1. Na dzień 1 stycznia 2021 r.:

- 1) wartość nominalną dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP przed dniem wejścia w życie uchwały koryguje się o nienaliczone dyskonto;
- 2) odsetki ujęte w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe przychodów zalicza się jednorazowo do wyniku z odsetek i jednocześnie weryfikuje należności z tytułu tych odsetek pod kątem utraty wartości.

2. Do dnia 31 grudnia 2021 r.:

- 1) dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu;
- 2) odsetki od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych metodą liniową.

§ 66. Traci moc uchwała nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP z 2020 r. poz. 15).

§ 67. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r., z wyjątkiem § 40 ust. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady Polityki Pieniężnej: *A. Glapiński*

Członkowie Rady Polityki Pieniężnej:

*G.M. Ancyparowicz, C. Kochalski, J.J. Kropiwnicki,
R. Sura, K. Zubelewicz, J. Żyżyński*

Załączniki do uchwały nr 13/2020 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 6 listopada 2020 r. (poz. 24)

WZÓR

Załącznik nr 1

Bilans Narodowego Banku Polskiego na dzień

Aktywa	Rok bieżący	Rok ubiegły	Pasywa	Rok bieżący	Rok ubiegły
<ol style="list-style-type: none"> 1. Złoto i należności w zlocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości 2. Należności w walutach obcych od nierezydentów <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Należności od MFW 2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne 3. Należności w walutach obcych od rezydentów 4. Należności w walucie krajowej od nierezydentów 5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Podstawowe operacje refinansujące 5.2. Operacje dostrajające 5.3. Operacje strukturalne 5.4. Kredyty lombardowe 5.5. Inne operacje polityki pieniężnej 6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych 7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej <ol style="list-style-type: none"> 7.1. Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej 7.2. Inne dłużne papiery wartościowe 8. Należności w walucie krajowej od sektora rządowego 9. Pozycje w trakcie rozliczenia 10. Pozostałe aktywa <ol style="list-style-type: none"> 10.1. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne 10.2. Pozostałe aktywa finansowe 10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych 10.4. Rozliczenia międzyokresowe 10.5. Inne pozostałe aktywa 			<ol style="list-style-type: none"> 1. Pieniądz w obiegu 2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych) 2.2. Depozyty na koniec dnia 2.3. Inne operacje polityki pieniężnej 3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych 4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych 5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego 5.2. Inne zobowiązania 6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów 7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów 8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów 9. Alokacja SDR 10. Pozycje w trakcie rozliczenia 11. Pozostałe pasywa <ol style="list-style-type: none"> 11.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych 11.2. Rozliczenia międzyokresowe 11.3. Inne pozostałe pasywa 12. Rezerwy <ol style="list-style-type: none"> 12.1. Rezerwa kursowa 12.2. Rezerwy na zobowiązania 13. Różnice z wyceny 14. Fundusze <ol style="list-style-type: none"> 14.1. Fundusz statutowy 14.2. Fundusz rezerwowy 15. Wynik finansowy <ol style="list-style-type: none"> 15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy 15.2. Strata z lat ubiegłych 		
Aktywa ogółem			Pasywa ogółem		

**Rachunek zysków i strat Narodowego Banku Polskiego
za rok zakończony**

	Rok bieżący	Rok ubiegły
1. Wynik z odsetek		
1.1. Przychody z odsetek		
1.2. Koszty z odsetek		
2. Wynik z operacji finansowych		
2.1. Wynik zrealizowany		
2.2. Koszty niezrealizowane		
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		
2.4. Wynik z rezerwy kursowej		
3. Wynik z prowizji i opłat		
3.1. Przychody z prowizji i opłat		
3.2. Koszty z prowizji i opłat		
4. Przychody z akcji i udziałów		
5. Pozostałe przychody		
A. Wynik ogółem		
6. Koszty wynagrodzeń		
7. Koszty administracyjne		
8. Koszty amortyzacji		
9. Koszty emisji banknotów i monet		
10. Pozostałe koszty		
B. Wynik finansowy za rok obrotowy		